

AL. GREGORIAN

POEME
PENTRU *
* FRATII MEI *

Pribeagia noastră este lungă și drumurile ei sunt grele, din ce în ce mai grele și mai întortochiate.

Când Dumnezeu va pune capăt acestei drame — care e drama unui ciclu istoric — poate că unii dintre noi nu vor mai fi în viață ca să se bucure de darurile libertății de acasă, de roadele pământului și de binecuvântarea cerului românesc. Alții se vor întoarce la vetre oboșiți și albiți de ani, de zădărnicii.

Rămân în orice caz creațiile spiritului să mărturisească ce-eace am gândit, simțit și înfăptuit fiecare în anii aceștia sumbrii ai desrădăcinării.

În volumul acesta am pus — aproape la întâmplare — o parte din poemele risipite pe drumurile pribegiei ca să întrerup o tăcere literară de mai mulți ani. El este deaceea mai mult un simbol decât o carte adevărată și vrea să fie în acelaș timp și o acoladă de dragoste pentru frații mei, pentru oameanii pe care-i caut cu fervoare pretutindeni.

A u t o r u l

POEME PENTRU FRAȚII MEI

E. Balas

AL. GREGORIAN

POEME
PENTRU
FRĂȚII MEI

MÜNCHEN — 1953

Această ediție s'a tipărit în 500 de exemplare
pe hârtie obișnuită.
Au fost trase în plus 20 exemplare pe hârtie specială yelină,
numerotate dela I—XX cu semnătura autorului.

RUGĂ

Coboară'n larg solstițiul fumuriu
Pe funii lungi de funigei, de vânt.
Oprește-o clipă echinocțiul frânt
Că truda-i grea și veacul mult prea lung

Și'n rada serii, lâng'acești pescari
Calici poftim, Doamne, la cină:
Să bem din mustul de lumină
Al viilor lucrate peste ani.

Sunt stelele aproape de pământ
În pomul anotimpului bogat.
Eu le adun — umilul Tău argat —
Și Ți le pun în poală, rodii mari.

O, primește-le și ospătează-Te
Cu ele și bine-mă-cuvântă
Și'n har și armonie mă'nvestmântă:
Rob să-Ți fiu bun și slava Ta s'o cânt.

Venetia

JOCUL ÎNGERULUI

Îngerul, sfinția sa,
Și-a pus straiul nou de nea.
Din lumină, fir cu fir,
Și-a ales un patrafir
Singur, cu mâinile lui
Și-a pornit așa, hai-hui,
Când prin cer, când pe pământ,
Când pe ape, când pe vânt.

Se ducea, unde, nu știu,
Că era tare sglobiu
Și mergea și tot sărea
Dintr'o stea într'altă stea,
Sbura ziua pe oceane,
Noaptea ațipea'n icoane,
Se da tumba, sus, în nori
Și bea roua, jos, din flori.

Azi așa și mâine-așa,
Se juca sfinția sa:
Joc de înger mic, șoltic
Cu gene de borangic.

Într'o seară, bunăoară,
Fugărea o căprioară
Prin poiana lunii pline.
Ce să vezi? Două jivine,
Par'că lupul și-o ursână
— Baci la oile din lună —
Grăiră sfinției lui
Drept, pe limba cerului,
Că vânatul nici a glumă
Nu-i permis în sfântă lună,
Că s'a pus cuvânt de pace
Între sfinți și dobitoace
Și că ciuta-i de coral;
Înger el, ea animal . . .

Azi așa și mâine — așa,
Se juca sfinția sa:
Joc de înger mic, șoltic
Cu gene de borangic.

Într'o Joi, ba nu, 'ntr'o Miercuri
Făuri vreo două cercuri,
Toarte noi pentru pământ,
Din aura unui sfânt.
Ieri, pe-ascuns de Dumnezeu,
Se da uța'n curcubeu.

Dar aseară, pe'noptat,
L-am întâlnit șchiopătat,
L-am luat, l-am înfășat,
I-am cântat și l-am pupat,
Că pierzându-și, biet, călțunii
S'a'nțepat în zimții lunii . . .

München

DIACUL ÎNGERULUI

Carte, îngerul nu știe
Pământește, ca școlarii,
Nici ceti și nici a scrie,
Că Abecedarul, Sus,
Îngerii-l deprind pe stele
Lângă jețul lui Iisus:
În alaiul cetelor,
Luluind pe acatiste
Lin, somnul planetelor.

Noaptea, dar, noi doi, târziu
Stăm sub zodiac de taină:
El îmi spune și eu scriu
Cu cerneli cerești în vers
Cum s'adună, se'ncunună
Zumzetul din Univers.
Noi din ursitori ne-am prins:
Îngerul să-mi stee'n umăr
Spangă de azur aprins,
Să mă treacă peste veac
Unde nu e vad, iar eu
Să-i slujesc și să-i fiu diac.

München

COLINDUL ÎNGERULUI

Era un înger mic
Pitic, pitic,
Un înger mic era.
Și era'n soare îmbrăcat,
Călțuni de nea
Și stele'n mâini
Avea,
Pe frunte mirul mi-l ungea,
Lumina'n tâmplă-i înflorea
Și fulgerul mi-l încingea,
Îngerul mic.

Și'n noaptea'n care regii-magi
Cu strălucit alai de paji
Porniră'n șir pe drum de cer
Spre Betleem,
Porni și el pitic, pitic,
Pe-o stea de ger
La colindat,
Îngerul mic.

Și-a mers prin țări, pe munți, pe mări
Cântând colindul lui Christos,
Și-a văzut minuni, minuni:
Cerbi cu coarneau'n cununi,
Pajuri grele de lumini,
Miei cu lână de zăpezi,
Pământul cât un alic
(Mai pitic și mai pitic
Decât el, îngerul mic).
Și-a umblat
Și-a colindat
Până seara pe'noptat.
Și pe urmă, obosit,
S'a culcat și-a adormit
Pic, pic, pic,
Aici, sus,
Pe-o arcadă de portic,
Cu Iisus
La noi în sat.

Toată noaptea i-am cântat,
I-am cântat, l-am legănat:
Nani, nani, puiul mic,
C'a plecat la colindat
Îngerul pitic, pitic.

Roma

TREI CRAI

Seara bună, seara bună:
Bolțile se despreună
În trei raze
Ca'n amiaze,
Că trei crai în cușme albe
Au pornit pe drumuri dalbe,
Toate poleite'n sori,
Înflorite din ninsori.

Seara bună, seara bună:
Munții, lumile, 'mpreună,
 În stihare
 De izvoare,
Întind mese și ospete,
Crailor, cinstite fețe,
Pe treapta tăcerilor,
Până'n poala norilor.

Seara bună, seara bună:
Vin colindători pe lună
 La icoane
 Cu plocoane,
Stele mii care anină
Policandre de lumină
Sus, în pomii gerului,
La curțile cerului.

Seara bună, seara bună:
Umblă îngerii cunună
 Că'ntr'un cânt,
 Lângă pământ,
Om calic și om bogat
S'a prins crailor argat:
Craii, domnii, să le dee
Simbria în curcubeu.

Seara bună, seara bună:
Și le-au dat și-un rai arvună
 Și'n chimire
 Trei safire
Să le-arunce'n scăldătoare
Domnului — sfinte odoare
Când L-or lăia ploile
Și L-or culca văile.

München

COLIND

La margini de cer
Cântă și colindă,
Pe drum de oglindă,
Colăceri sub lună
În sarici de brumă:
Lerui și iar Ler.

Din bice de ger
Trosnesc să-mi aprindă
Stele mii în tindă
Și din viers coboară
Svon nou peste țară:
Lerui și iar Ler.

Cămpărat stingher,
Cu chipul de raze,
Cu ochi de topaze,
S'a'ntrupat din Cânturi
Fără de'nceputuri:
Lerui și iar Ler.

Luceferii'n cer
Pornesc în alaiuri
Și'n dulămi de plaiuri
Munții, vovezii,
Cântă cu irozii:
Lerui și iar Ler.

Bat opinci de fier
Jos, la poarta serii,
Toți trei colăcerii.
Și ce spun din graiuri
Înflorește'n raiuri:
Lerui și iar Ler.

München

COLIND FĂRĂ ȚARĂ

Urcăm scările de ger
Spre Țara lui Lerui Ler.
Doamne, sus, câte minuni:
Curcubeele, cununi,
Mări întinse de lumini,
Munții'nalții pelerini
Își închină vântului crestele,
Potecile.
Vin cerbii: sorb serile,
Pomi rodesc tăcerile,
Lupii și cu ciutele
Înstrunesc lăutele,
Vulpi purtând în vârf de cozi
Argintul pentru Irozi,
Lumile care-au apus
Înviază în Iisus,
Sfârșiți la masă cu țărani
Cinstesc veacul la mulți ani!

Ce ospățuri cresc sub ploii
Din pluguri cu patru boi!
Grâul verde sub zăpezi
Coace spicul la nămiezi
— Dulce pâinea câmpului
Pentru foamea Țâncului —
Faguri plini de miere grea
Se'ntind Maicii Precista.
Ingerii culcă'n mărgean
Adânc somnul pământean,
Iar pe Marea Cerului
Măinile Dulgherului
Tot pun poduri fără fier
Și pe ele, Bun Oier,
Trece Sfânt Ion c'un dar:
Diminețe'ntr'un ștergar,
Proaspăt caș din târta lui,
Și o mierlă și-un vătui.

Atâtea minuni sunt sus:
Toate 'n cinstea lui Iisus!

Dar la margini de pământ,
Nicio stea și niciun cânt.
În Țara lui Lerui Ler
E o capiște de ger,
Rugile, icoanele,
Le pătrund piroanele,
Bubele, rubine mari,
— Veninuri de roade-amari —
Rod fețele lumilor
Și viețile bunilor,
Iar puterea besnelor
Pune fiare glesnelor;

Ocele'nchid îngerii
În văile plângerii,
Grele zăvoare trosnesc
În pământul românesc,
În oasele magilor
Și în trunchiul fagilor.
Iar din negre vâgăuni
Urlă guri de căpcăuni
Și Irodul Împărat,
Împărat cu chip bubat,
Stă pe tronul de vâpăi
Și răcnește la călăi:
Să-mi prăvăliți zările,
Să se verse mările.
Ucideți luminile,
Pândiți vizuinile,
Spânzurați luceferii,
Zăcuții și teferii,
Coconii să mi-i tăiați,
Magii să îi junghiați!

Coborîm pe scări de ger
În Țara lui Lerui Ler.
Doamne'n margini de pământ:
Nicio stea și niciun cânt!
Fugar, Christos într'un sat
A uitat de colindat.

Roma

SFÂNTUL FRANCISC

De trei zile Sfântul cântă și se'nchină:
„Lăudată fie pururi Sora Ploae
„Pentru muguri și mireasma din grădină,
„Pentru sporul ce mustește'n jordii
„Binecuvântate sucurile verii
„Și'n lumini dospește sâmburii de rodii“.

De trei zile Sfântul, din potir de rouă,
Umblă să adape firele de iarbă:
Le descântă'n șoaptă, iar acuma plouă
Peste timp, peste spații, peste noapte.
Aud cerul cum se scurge peste poame:
Vor fi mâine roadele grădinii coapte.

Assisi

VERONESE

(Cina cea de taină)

Ce grea e liniștea, liniștea grea!
Vântul doarme'n chiparoși pe Cedron,
Îngerii, aură, argintat svon
De albe tristeți, îmi cuprind chipul
Cu palme cerești. O, fruntea mea grea!

Măslinii arome ard în coroane
Și stele și erburi îmi urcă pe mâini:
E ceasul tainei. Aceste gânduri — pâini
De lumină — și-aceste roșii cupe
Sunt darul jertfei mele sub piroane.

Amin, amin zic vouă: beți, mâncați,
O, prieteni, că pentru voi mă frâng:
Și pentru buni și pentru răi. Prea lung,
Prea lung e drumul mântuirii pe calvar
Și singur sunt și trist; ci voi mă priveghiați.

Venetia

VERONESE

(Filosoful)

Vastă, fruntea e boltire grea de gând
Peste pergamente sigilate:
Inspirat, penelul o ivi arzând
Cer și curcubeu pe sacre palete.
Cine-i puse'n tâmplă gravele lumini
Și pe umăr, cine, veacuri și planete?
Chipul care crește proaspăt din culoare
Nu de om, ci de mână de heruv
A fost scris în nișă cu cernele de soare.

Venetia

MICHELANGELO

Îți presimțeam, o statuă, mișcarea
Svâcnind sub albul înveliș
Și, pure, formele ți-le ghiceam
Crescând unduitoare, line,
— Ritm nou și albă simetrie —
Din miezul pietrei dur
Și greu de veșnicie.
Ca un Narcis
Cuprins de geamănă iubire
Îmi atingeam, ferbinte, tâmpla
De bulgărele rece și inert
Și te vedeam cum te'nmlădii
Șerpuitoare și subțire
Și auzeam cum gemi de apăsarea
Materiei în stinse melodii:
Erai așa, cum cealaltă, sculptată
De armonii în mine.
Atunci te-am liberat.
Din încleștarea grea și milenară,
Cioplind nebun în carnea pietrei,
Cu dalta mea de vis, te-am dat luminii.

O statuă, dar azi când te privesc
În vastul meu atelier, a avea,
Mai trist ca'ntotdeauna sunt și mai stingher.
Am vrut să întruchipez în tine mitul,
Frumosul, ritmul, sacrul
Și simt și văd cum formele îți sunt
Închise toate în matricea din mine
Ca la'nceput, în alte evuri:
Tu ești doar umbră, simulacru, amăgire.

Roma

D' ANNUNZIO

Luna îmi șlefuește în tâmplă
Versul cu diamantul solitar
Al nopții.
Pe înalte foile cerului
Mâna mea caligrafiază rar
Laude morții.

Încoronat de har, un rege sunt.
Heruvul din țării mi-a pus
Pe frunte mir și'n inelar pământul.
Mi-e tâmpla de coral,
Gândul mi-e flaut: cânt lumilor de sus
Și'nfloresc în argint cuvântul.

Mi-e cântul jar și mătasă:
În melodii aprind grădinilor cerești
Parfumul greu
Și'n val adorm corăbierii,
Iar în luceferi, visuri pământești:
Eu sunt Orfeu.

Venetia

VENEȚIA

Veneția îmi pare
Un fund de mare ireal
Crescut din valuri în coral,
Din cânt și grunji de soare.
O, privește albul relief
Al cerului peste San Marc:
Trec îngeri rânduți în arc
Prin veacul prins în ramă de sedef.
Și-un lanț de madrepore
Sculptatele palate par
Când gongul lunii bate rar
În San Giorgio Maggiore.

Venetia

OROLOGIUL DIN SAN MARCO

Rar, rar bat clopote de bronz
În turn scandând elegiac
Prelungi, măsurile de veac
În pasul magilor: tic-tac!
Rar, Rar bat clopote de bronz.

Vai, dacă mi-or surpa turnul!
Unde-or mai cânta magii mei
Minunile, iar porumbeii
Cuminți, unde vor sbura ei?
Vai, dacă mi-or surpa turnul!

Sus, sus în cerul de cleștar

Și-or pierde ingerii glasul
Când n'or mai auzi ceasul
Tras tic-tac cu pasul
Rar, rar în turnul de cleștar.

Venetia

VITRINĂ VENEȚIANĂ

Albă mână de seraf
A'mpletit în filigran
Vis subțire de oraf,

Fir de lună, stropi de cer
Prinși în pânză de păiang:
Trei brățări și-un colier.

Verzi șopârle de smarald
Și-l mlădie fulgerând,
Într'o broșă, șoldul cald.

Șerpi de ambră și mărgean
Ar cuprinde tandru, mic
Brațul tău marmorean,

Fată, care treci dansând
Sub ghirlânzi de lampioane
Seara, nopțile la rând.

Căror sâni și căror mâini
Să le pun, podoabă grea,
Atât aur și lumini?

Și'n sandaia de argint
— Lujer nalt, de vis și cânt —
Ce picior o să-mi alint?

Meșter bun, venețian,
Câți luceferi să-ți adun
Pe-o fată de porțelan? . . .

Venetia

OTELLO

Coloanele acestea de lumină
Pietrifică timpul în zodii.
Lancea se frânge, genunchiul se'nclină,
Gândurile cad — veștede rodii.
Sub arabescuri bogat înflorate,
În rama de aur, e cavalerul
Cu tâmpla culcată pe-o carte.
Pumnul de maur strânge mânerul
Spadei ca o'nclăstare de moarte.
Desdemona: o curtezană, un vers?
O nălucire sau nici atât, poate?
Îi simt parfumul și'nalt, ca iambii,
Oriunde, melodiosul mers
Pe treapta marmoreanelor palate.

Venetia

COLLEONI

La șold are oțele cavalerul.
În inimă un șoim are și-un șarpe.
Nu-i om sub platoșă, ci ferul
Și gând crescut din tunete și harfe.

Aud chemări de luptă,
Ropot surd, sgomot de zale:
Ating lancea — lancea-i ruptă.
Calul joacă în zăbale:

Vrea să sboare
Peste evul adormit
Și peste soare.
Poate-i viu sau poate-i mit.

Peste cască rotesc pajuri de lumină.
La oblânc, scut de prinț care'nflorește
De trei ori tărie plină
În argint, rodul vieții, bărbătește.

Care braț de cavalier
A culcat femei mai tandru și mai multe?
Cu-acelaș fulger marele condotier
A ucis, câți tirani, câți crai de curte!

Mâna care-a mângăiat
Pergamente, sâni și stele
E'mpietrită în legende prin castele:
Vis în aur înrămat.

Cine-a strigat, cine s'a dus?
A dat pinteni și-a pierit:
O văpae, tot în sus.
Om a fost ori a fost mit?

Venetia

CHIANTI

Vinul acesta florentin
Greu, ca înțelepciunea de greu,
Vinul acesta, vinul de aur,
E vinul anotimpului meu.

Neatins de buze amare,
De brume, de toamne, de ploae,
Priviți-l: e numai lumină,
Tot cerul l-am tras în butoaie.

Din care podgorii lunare
Mustul, cântând, dospi peste leat?
Și-atâta rodire'n panere
Care umăr de viș mi-a cărat?

Vinul acesta florentin
E, prieteni, ca o primăvară.
Beți! Solstițiul mi-a topit în el
Arome de cer și de țară.

Venetia

LITANIE

Sus, pe țărmul de lumină,
Se'implinesc marile semne.
Toți se roagă și se'nchină:
Doamne, cine să ne'ndemne
Sus, pe țărmul de lumină?

Doarme sub o stea un înger
Și îi urcă sori în tâmpile.
Oh, nicio scară către cer!
Candela cin'să ne-o umple?
Doarme sub o stea un înger.

Pe zimți de schije'n gând și laur
Ne scrim semnele din frunte
Aici, jos, cu mâini de faur,
Din trei cântece mărunte,
Pe zimți de schije'n gând și laur.

Cine-a rănit heruvimul
Care ține visu'n dește
Și lumina? Serafimul
Nu mai zboară: greu bolește.
Cine-a rănit heruvimul?

La o margine de mare
Și de cer, pe harfa lunei,
Cântă un psalmist și moare
Înbubat de buba ciumei,
La o margine de mare.

Sus, pe țărmul de lumină,
Se'implinesc marile semne.
Toți se roagă și se'nchină:
Doamne, cin'să mai ne'ndemne
Sus pe țărmul de lumină?

Venetia

REGĂSIRE ITALICĂ

In fiecare pas al meu e
Un pelerin care tresare
In amintirea unui doge
Pe-o spadă, pe un gând.

Icoanele în care brațul
Hieraticilor sfinți din fresce
Mi-aduce'n dar, bogat, Bizanțul
Nu eu le d'ăurii cântând?

Desmierd o statuă'n pridvorul
Palatului crescut din valuri
Și îi ritmez în iambi piciorul
Eu, meșter euxin

Și-i pun brățară amintirea
Atâtor frumuseți de-acasă
Pe care'n dor mi-alint privirea
In lungul meu surghiun.

Mă simt în rând cu cavalerii
Nestinsului ev de legendă
Și'n steagul lor condotierii
Mă vor, mă chiamă iar.

Atunci, din toamna țării mele vinul
Li-l dăruiesc în melodia
Acestui vers din mult-puținul
Spor de rapsod și băjenar.

Topesc luminile'n cleștare
Să beau cu ei și cu pescarii
Această nouă sărbătoare
De milenari latini.

Iar nostalgiile, pe care
Întind întregul cer italic,
Acestei regăsiri plene
Le murmur și le'nchin.

Venetia

PETRU CERCEL

Palatul dogilor. La rând
Cu cardinali, cu cavaleri,
Cu regi și prinți suim dansând
În vechi giubele de boeri.

O mie câte sute- April?
Măritul doge, sub portal,
Primește oaspeții gentil
Și'mparte măști de carnaval.

Privește chipul trist și grav
— Acest hieratic cruciat —
E-al unui Domn pribeag moldav,
Frumos, viteaz și-afemeiat.

În tâmplă-i fulgeră un zeu,
Sub mantie e un profet:
E, Gentildonna, Domnul meu,
Strateg de oaste și poet.

Cellalt, aerian și'nalt,
E un infante spaniol.
Cel visător, un burgrav balt,
Cel mic și oacheș, han mongol.

Tăcut și blond, misticul slav
Cu stepa cerului în ochi
Și aer de heruv firav,
E crai și vechi tâlhar de rochi.

Patricianul dantighez
Împarte ambră și brățări;
Se pleacă mandarin chinez
Pe tăvi d'email la intrări.

Măscăricii se dau roată
Pe mozaic, albi hulubii
Din brocate și din vată
Sboară'n stoluri ca herubii.

S'aprint stele'n policandre
D'aurite, diamante
Și rubine'n brațe tandre
De regine și amante.

În saloane: prinți, damascuri,
Pelerine de hermină
Și mătăsuri, arabescuri,
Lampioane, răs, lumină.

Numai cânt și numai steme
Și parfum. Pe frunți bălăe
Visul pune diademe
Și suspine'n evantae.

Venetia

TOAMNĂ

Noemvrie. Soarele a lunecat lin,
Ca o portocală, în mare:
S'a desprins din grădinile serii
Scuturat de brize în apele clare.

Măinile care-au dat să-l țină pe cer
Sunt goale; dar în inelare
Stau aprinse cereștile semne:
Inele de smalțuri stelare.

Venetia

PRIBEGIE

Anei

A mai căzut o brumă peste noi
Și înc'o iarnă ne mai ninse'n față.
Ca arborii, iubito, amândoi
Ne legănăm cu frunțile în ceață.

Ne punem creangă'n creangă gândul plin
De sevele tăcerilor de ieri
Și adăstând un echinox blajin
Iernăm din amintiri — de câte seri?

Ne sunt ca niște faguri încărcăți
Iubirile din alte anotimpuri.
Visăm, de clipa grea împovărați,
Sub steaua dinspre țară în răstimpuri,

Dar într'o zi va fi lumină iar
Și isbucni-vor alte primăvere
Și'ntorși cu larii'n dacicul altar
Vom prăznui a doua înviere.

München

CÂNTEC DE LEAGĂN

Lui Șerbănel

Și s'adună rânduri, rânduri
Triste, toamnele'n platanii
Desfrunziți ca noi de gânduri:
Pui cuminte, nani, nani!

Dragul meu, departe'n cețuri
Oltul, munții și vultanii
Țin sfat greu cu Domnii'n jețuri:
Puiul tatei, nani, nani!

Țin sfat lung afară'n moine
Voevozii și țărani
Jefuiți de cânt, de doine:
Pui stingher, fă nani, nani!

Noi le-om prinde jalea, pânda
Într'un joc de semne stranii.
Tu să nu le știi osânda:
Pui frumos, fă nani, nani!

Tata-ți face din hârtie
Chivără cum au ulanii,
Cai și tun, dintr'o cutie:
Pui sărac, fă nani, nani!

Suliță, dela luceafăr
O să-ți cumpăr de toți banii,
Să crești mare, să fii teafăr:
Pui din basm, fă nani, nani!

Și gătiți, așa, de oaste
Om chema din svon tufanii,
Cerbi și urși la noi, în castre:
Pui viteaz, fă nani, nani!

Vom porni apoi, o seară,
Cu poeții și golanii
Peste mări, într'altă țară:
Pui pribeag, fă nani, nani!

Iar chivăra de hârtie,
Caii, sulița, ulanii
I-om lăsa, cui, nu se știe:
Pui răsleț, fă nani, nani!

Pribejie, pribejie,
Cum cad clipele și anii,
Picuri grei de veșnicie:
Pui de vis, fă nani, nani!

München

SECETĂ

Era după sfeștanii, era seară
Când apăru pe luncă Dumnezeu:
Umbla cu Sfântu Petre ca să stingă
Dogoarea grea a secetei din țară.

Noi toți dormeam cu frunțile în tină:
Ca rădăcinile dormeam somn greu.
Ci Dumnezeu ne cercetă și zise:
„Petre, și'n somn se roagă și se'nchină!

„Auzi-i cum se roagă pentru ploae.
„Ard sufletele'n ei de sete, Petre!
„Ci setea lor le vine din pământ,
„Că e pământul însetat de ploae.“

Și s'așezară lângă noi, în erburi
Uncheșii amândoi și se vorbiră
Să dea cep la nori și Sântilie
Să tragă apele'n vâltori, la sorburi.

Noi I-auzeam în vis și Îi vedeam ades
Și, deodată, veniră ploile pe lunci:
Crescură grâne coapte și, prin somn, pe brânci
Cu Dumnezeu și sfinții pornirăm la cules.

München

ȚARĂ

Octonvrie. La noi se ară padinile
Și Dumnezeu așează rodul în țară.
Visez numai pluguri în fiecare seară,
Îngeri în opinci și fete arse de soare.
Marea se face bărăgan de porumburi:
Clete de aur în valuri unduitoare.
Aud sudălmi și, greu, păcănitul de care
Și prin braniști de cer, uitați în pripoarne,
Visez boii mei albi cu lună nouă'n coarne.
Iar zăvodul pământului care tot latră
Așa, a om rău, a hoți, îl văd aeva și nu-i.

Doamne, ce mari crescură boii mei de piatră
Prin nopțile adânci ale pământului!
Crescură cât munții într'un an, într'o vară.
Par'că mai ieri îi înjugai întâia oară.
Ce frumos, ce țeapăn se înodau în resteu!
Urcând, pe sub albastre bolțile raiului,
Suiam cu ei în poenile lui Dumnezeu.
(Eram cu Carul Mic, eram cu Carul Mare?)
Și îngerii se minunau și din Grădină
Le aduceau brațe de stele și-i mângâiau
Ca taica. Le ziceau: „boi cuminți, boi buni,
Boi mari!... Și boii blânzi ingenunchiau, mugiau.

Țară, țară te visez în fiecare seară!

Venetia

SEARĂ DE SEARĂ

Seară de seară m'apucă dorul
De-ai mei, de zăvoae, de munți.
Din flăcări atunci aștern dorului punți
Până la ei, eu — călătorul.

Dacă e vânt, aud gorunii de-acasă
Sub ferăstrae haine gemând
Și simt de-aici tremurând
Otava pe ascuțișuri de coasă.

Dacă mustește pământu'n zăpezi,
Simt colțul ierbii cum crește
În țară. Și seva o simt cum sbucnește
În flori, în păduri, în livezi.

Iar gândul, cu flintele gemeni
La umăr, năprasnic aleargă
Izbind în zăvoare—haiduc—să le spargă
Ocele roșii de cremeni.

Dacă văd soarele'n smalt de vulvori
Căzând peste zi, peste mări,
Adun în răscoale mii de chemări
Și le-asvârl în vâltori

Sus, sus peste culmea Inăului,
Peste pecinginea stepelor moarte:
Să prefac în pulberi până departe
Moscova, Capiștea Răului.

Și dacă trec printre stele cocorii
Vâslind într'acolo, spre țară,
Vulturi de jar și de pară
Pornesc să aprindă fiorii

A tot ce adastă'n cetate,
În codri și'n lanțuri: să sfarme
În țândări robia, s'o darme
În numele tău, libertate.

München

CTITORII

Semeț, urc în palate și'n domuri
Ca prinții: cu pas îndesat și rar.
Stă, doar, scris în vrafuri de tomuri
Că toate aceste minuni de cleștar,
Tot acest Occident maiestuos,
Tot ce durează: cultură, frumos,
În stil roman, grec, gotic, baroc,
Splendori, bucurie, cântec, noroc
S'a ctitorit din prisos geto-dac:
E dăruire de sânge și har
A neamului meu, jertfitor peste veac,
Sădit la margini de lumi, de hotar.
Ca bătrânul Homer și cu Dante
Să'ncunune c'un vers veșnicii
Și în piatră să toarne Bramante
Ori Michelangelo simfonii
Mii de străbuni de-ai mei, regi în opinci
Peste turme și munți, peste plaiuri
(Și ei rapsozi, cântăreți din tilinci)
S'au bătut cu ghioage, cu maiuri.
Pentru toți s'au bătut, singuri și mari,
Murind acolo, în iureș de gloate
Senini, pe grămezi de huni, de tătari.

Voi, oameni liberi, ați uitat, poate:
Ca voi să ciopliți catedrale
De aur, cu turlle svârlite'n Zenit,
Pe Carpați cerbicii voivodale
V-au veghiat cu plăeși de granit.
Pe toți acești uriași care tac
Îi port peste ev semeți, nevăzuți.
Ei sunt demiurgii: neamul meu dac,
Fauri și domni, ziditori ne'ntrecuți.

München

TIROL

Alpii se'nchid în umbre sinelii,
Ca'ntr'un sipet de alabastru.
Abia mai văd cerbii fugăriți de stihii:
Se opresc aci să-și bea umbra'n apele vii
Din iezărul verde, sihastru.

Încă o clipă și va fi noapte oriunde.
Oh, nopțile cosmice tiroleze, adânci!
Luna le pune sigiliul tăcerii fecunde
Și'nscrie'n jocuri înalte, rotunde,
Cuiburi de pajuri albastre pe stânci.

Achensee

PASTEL BAVAREZ

Octonvrie. Plouă iar și iar.
Frunzele moarte
Se leagănă duse de ape și par
Corăbii cu vintrelele sparte.

Sunt flotele toamnei pe care
Solstițiul le-aruncă la mal
Și alte șuvoae le-or duce, murdare,
Spre nevăzute guri de canal.

Stau singur. Cu Edgar Allan Poe pe masă
Înumăr iambii din poemul
Ce mi-l urzește'n ițe de mătasă
Păiangul meșter, iar refrenul

Acestui cântec solitar
Îl pierd în ropotul de-afară
Și'nsemn pe vechiul calendar
Itinerarii pentru vară.

Peste drum vegetează o fată
Bătrână cu capul de var:
Stă la geam visătoare, uscată,
Ca o lăcustă'ntr'un vechi insectar.

De ieri sforile ploii i-au ancorat
Și timp și iluzii și cer
În rada orașului aproape'necat.
Uf, ce anotimp melancolic, stingher!

München

NOSTALGIILE ROMEI

E târziu și plouă. Scriu.
Obosit, caut în noapte
Calea Lactee. Cer pustiu,
Teuton! Ca un capac de sicriu
Vânăț mă afunzi în moarte...

Ascult litania ploii, lină
Și simt că'n Roma se dospesc
Arome de mirt, de glicină.
Cine va fi bând atâta lumină
Sub cerul ei împărătesc?

München

ION PRĂVALE

În fiecare toamnă ar și ar
Deacinda tot pământul.
Mă frâng pe plug
Cu soarele'n spinare și cu vântul
Și inima mi-o'ngrop aprinsă, rug,
Sub brazdele de tină,
Iar sufletul mi-l coc mereu
În spice de lumină.

Din brațe-mi fac secerătoare
Ș'adun sub cer — dar cui adun? —
Grămezi de chihlimbare,
Și'n fiecare seară
Mă culc tot mai flămând
Cu snopi de stele subțioară
Și pâinea lunii rumenă în gând
Drept cină.

Doamne, sunt chipul Tău: Ion Prăvale!
In fiecare toamnă seamăn
Și nici odată nu culeg.
Mereu mi-s mâinile mai goale,
Că aurul rodit în vară, geamăn,
Nu eu, ci hoții îl aleg.

Roma

POEMUL ULTIM

In cel din urmă vers ar vrea s'adune
Albastrele vecernii și cu ele
Transfigurat poetul, pe sub stele,
Făptura Ta luminează să'ncunune.

Doamne, poemul ultim fă să fie
Nici cânt rebel, nici vis, nici tânguire,
Ci largă'mbrățișare, jinduire
De-o pretutindenească omenie.

În fiecare om să am un frate
Cu chipul Tău sfințit, cu gândul geamăn:
Să ar cu fiecare și să seamăn
Întinderi de lumini nemăsurate.

Tăcerile dospesc în ele moartea
Ca o rugină, ca mustul de otravă.
Lumina lor gălbue e bolnavă.
Tristețea și ea e veștedă ca moartea.

Când chem în vers măsurile tăcerii
Din cumpele vremii să se'ncline
De dincolo de rău, de peste bine,
Mă sting fără nădejdea învierii.

Așa, stingher pe-aceste curcubeie,
Nu vreau să mai doinesc peste azururi,
Ci miruit cu dragostea deapururi
Iubind să scriu o nouă melopee.

Mă vreau în mii de vuete sporit,
Iar cântul meu să urce până unde
Tumulturi noi de viață, spumegânde,
Ating Zenitul proaspăt înșorit.

Eu vreau să joc, să chiui să vorbesc
Și ca'n misterul sacru-al germinării
Din bobul unui gând să isbucnesc
În rod înalt pe necuprinsul zării.

München

TABLA DE MATERII

Rugă	5
Jocul îngerului	7
Diacul îngerului	9
Colindul îngerului	11
Trei Crai	13
Colind	16
Colind fără Țară	18
Sfântul Francisc	21
Veronese (Cina cea de taină)	23
Veronese (Filosoful)	25
Michelangelo	26
D'Annunzio	28
Veneția	30
Orologiul din San Marco	31
Vitrină venețiană	33
Otello	35
Colleoni	36

Chianti	38
Litanie	40
Regăsire italică	42
Petru Cercel	44
Toamnă	47
Pribegie	49
Cântec de leagăn	51
Secetă	54
Țară	56
Seară de seară	58
Ctitorii	61
Tirol	63
Pastel bavarez	64
Nostalgiile Romei	66
Ion Prăvale	67
Poemul ultim	69

Această carte a fost dată la lumină
în tiparnița Dr. Peter Belej
de la München în anul 1953.

